

STORHANDELENS JUBILÆUM

Erich Erichsen.
Formand 1817—1834.

C. F. Tietgen.
Formand 1855—1877.

L. N. Hvitt.
Formand 1842—1856.

EN sjælden Højtidelighed vil Mandag d. 23. ds. finde Sted paa Københavns ældgamle Børs, idet de fire Mindedage indenfor den danske Storhandel, som Aaret 1917 samler i sig, da vil blive fejret — paa 100 Aarsdagen for Oprettelsen af Grosserersocietetets Komite.

1742, altsaa for 175 Aar siden, stiftedes Grosserersocietetet.

23. April 1817, altsaa for 100 Aar siden, udkom det Kongebud, som gav Grosserersocietetet dets Komite.

1842, for 75 Aar siden, fik Societetet Selvstyre, idet det overlodes Societetet selv at vælge Komiteens Medlemmer, der hidtil var udpeget af Generaltold- og Kommercekollegiet.

1857, for 60 Aar siden, erhvervede Grosserersocietetet Børsbygningen, og samme Aar blev Grosserersocietetets „Indretning“ lovfæstet under den frie Forfatning (Næringsloven).

* *

Under normale Forhold vilde der utvivlsomt have været Grund til at fejre Danmarks ældste Købmandsinstitution og derigennem Landets Handel i Anledning af det sjældne Jubilæum — skønnere Ramme om en Festbanket end Landets originaleste og mest yndefulde Renaissancebygning kunde vel næppe tænkes. Men Tiderne er ikke til Fest. Det blodige Verdensstævne, som finder Sted lige udenfor vor Dør, og som Dag for Dag følges med stigende Spænding, stemmer Sindene til Alvor. Komiteen har derfor besluttet at indskrænke sig til en Højtidelighed, om hvis Karakter Dagspressen vil bringe Oplysninger.

* *

Højtideligheden vil finde Sted i selve Børssalen — en Manifestation af den Kendsgerning, at Komiteen holder Børsens Styre i sin Haand. De fleste ved, at Grosserersocietetets Komite har noget med Børsen at gøre, men de færreste gør sig Forholdet klart. Med Børsen forbinder de fleste kun Forestillingen om Vexellerernotaer og Spil i Aktier. Københavns Børs er imidlertid og har altid først og fremmest været en Varebørs, og kun efterhaanden har Fonds- og Aktiebørsen udviklet sig ved Siden

af. I mange Aar søgte denne at hævde sig en vis Selvstændighed overfor og Uafhængighed af Komiteen; men en Menneskealders lange Strid er

Verdenshandelens og dansk Handels Udvikling og Bevægelser i den sidste Menneskealder.

Værket hedder „Fra Kongegunst til Selvstyre“ og fremtræder som Fortsættelse af Forfatterens tidligere dygtige Arbejde: „Fra den danske Handels Empire“, der gik fra 1842 (Grosserersocietetets Stiftelse) til 1797 (den store liberale Toldforordning). Den nye Bog følger Udviklingen indtil 1842, Selvstyrets Aar.

Under en Samtale med Hr. Schovelin erfarer vi følgende om Hovedlinjerne i Værket:

Bogens Indhold er givet i Tittlen. Den viser, hvorledes Komiteen vel oprindelig opstod ved den enevældige Monarks Gunst og Gave og skulde staa paa Pinde for hans Kollegiestyrelse — men hvorledes det saa lykkedes Komiteen efterhaanden at faa viklet Societetet ud af dette Regeringssvøb og fort frem til Selvstændighed og Selvstyre. — Det tjener Komiteen til stor Ære, at den vidste allerede i de første 40 Aar af det nu svundne Sekel, fra 1817 til 1857, at suo sig saa snildt overfor Enevælden og dog samtidig vise saa megen myndig Fasthed paa de afgørende Punkter, at den ikke alene

har saa at sige afløst selve Staten som Børsstyrer, men endog frigjort sig fra dennes Tilsyn og Overhøjhed, saa at der paa vor Børs raader et Autonomi, der er ukendt i hele det øvrige Europa. Tilsvarende Institutioner i andre Lande, først og fremmest de saakaldte Handelskamre, er mere eller mindre afhængige af Statsmagten.

* *

Det Selvstyre og den Selvstændighed, Grosserersocietetet saaledes har arbejdet sig frem til, har netop nu under de af Krigen skabte hidtil ukendte vanskelige Forhold fastslaaet dens Værdi og Styrke. Det er Erhvervsorganisationerne og deres Mænd, der har trukket det store Læs under Forhandlingerne med de krigsførende Stormagter, og det er for Handelslens Vedkommende ikke mindst Tilliden til den jubilerende Komites Alder, Ærværdighed og Autoritet, som har bundet Læsset sammen.

A. Kamp.

Den Sal, hvori Grosserer-Societetet stiftedes for 100 Aar siden. Nu Grosserer Sundorphs Spisestue, Hjørnet af Boldhusgade og Ved Stranden. Fot. til „Illustreret Tidende“.

endt med, at man har underkastet sig Komiteen. Det er vedblivende Børsens første og fornemste Opgave at pleje den store Varehandels Interesser.

Grosserersocietetet tæller 3600 københavnske Grosserere; Komiteen tæller 17 Medlemmer.

* *

Paa Jubilæumsdagen udkommer et monumentalt handelshistorisk Værk af Kontorchef Schovelin,

som i 1/3 af det forløbne Aarhundrede har været knyttet til Komiteen som national-økonomisk Konsulent, i hvilken Egenskab han har indlagt sig stor Fortjeneste ved Udgivelsen af de aarlige Handelsberetninger, som han har grundlagt, og hvori er nedlagt et umaadeligt Fond af Viden om

H. N. Hansen,
Sekretær 1862—1873.

Vilhelm Rode,
Sekretær 1873—1886.